

Chương Trình Buổi Họp Liên Gia

1. Hát kinh Cầu Xin Chúa Thánh thần (1')
2. Lời nguyện mở đầu (Gia Chủ hoặc LG) (1')
3. Đọc một đoạn Kinh Thánh (2')
4. Suy niệm Lời Chúa và chia sẻ cảm nghiệm cá nhân dựa theo đoạn Kinh Thánh vừa nghe (Bài Kinh Thánh đã đánh động cá nhân như thế nào? Không giải thích Kinh Thánh. Nếu không có cảm nghiệm gì thì không bắt buộc phải nói) (5- 10')
5. Giới thiệu đề tài về đời sống hôn nhân gia đình, chia sẻ những kinh nghiệm sống, những suy nghĩ, ưu tư, những phấn đấu đã vượt qua và những quyết tâm thay đổi sắp tới... (45')
6. Sắp xếp cho buổi gặp mặt lần tới, thông báo, tin vui, tin buồn, linh tinh (...')
7. Đọc Kinh Hôn Nhân Gia Đình với 3 lời nguyện tắt kết thúc.

Các trẻ em (Mc 10: 13-16)

13 Người ta dẫn trẻ em đến với Đức Giê-su, để Người chạm tay vào chúng. Nhưng các môn đệ xăng giọng với chúng. 14 Thấy vậy, Người bực mình nói với các ông: "Cứ để trẻ em đến với Thầy, đừng ngăn cấm chúng, vì Nước Thiên Chúa thuộc về những ai giống như chúng. 15 Thầy bảo thật anh em: Ai không đón nhận Nước Thiên Chúa như một trẻ em, thì sẽ chẳng được vào." 16 Rồi Người ôm lấy các trẻ em và đặt tay chúc lành cho chúng.

AN TÂM TRONG VIỆC DẠY CON

An tâm trong việc dạy con là điều cha mẹ nào cũng mong ước. Là người làm công tác xã hội, tôi gặp nhiều phụ huynh có cảm giác bất an vì họ không biết đã làm đúng vai trò của mình chưa? Là một người cha, đôi khi tôi cũng có cùng tâm trạng như họ, vì trong việc dạy con, phụ huynh gặp nhiều âu lo, nhất là chúng ta đang sống trong một xã hội có quá nhiều biến động.

"Nếu có thể làm lại từ đầu, quý vị mong muốn có con không?" Đây là câu hỏi mà bà Ann Landers, một người chuyên viết mục tâm tình trên báo, qua đời năm 2002, đã hỏi các độc giả của bà. Thú thực tôi rất ngạc nhiên khi đọc kết quả, vì có đến 70% các cha mẹ đã trả lời là "không". Nhiều người đưa ra các kinh nghiệm đau buồn trong việc nuôi dạy con.

Là người Việt, tôi lạc quan tin rằng đa số cha mẹ đồng hương của mình đều mong muốn có con vì chúng ta vẫn còn quan niệm "Có con là có phước", "Giàu con hơn giàu của". Tuy nhiên, việc dạy con của chúng ta không dễ dàng gì hơn so với người bản xứ.

Là gia đình Việt Nam, ít nhiều chịu ảnh hưởng của văn hoá Khổng Mạnh, chúng ta rất trọng chữ HIẾU, vì đó là nét đầu của các giá trị truyền thống, 'Hiếu vi bách hạnh chi tiên'. Nhiều phụ huynh, vì vậy, kỳ vọng sự phục tùng triệt để nơi con cái, muốn chúng đặt quyền lợi cá nhân sau quyền lợi của gia đình.

Một người mẹ nói với cậu con trai tuổi vị thành niên mang bộ đồ cụt cốn khó coi, "Con thay bộ đồ đi. Con mang như vậy người ta nói con nhà không đảng hoàng, họ nói mẹ không biết dạy con." Không nói gì, nhưng cậu bé nhún vai phản kháng. Có lẽ nó nghĩ rằng, "À, bà có quan tâm gì mình đâu, mình mang bộ đồ này là cho gia đình, cho bà chứ đâu phải cho mình!"

Lời phát biểu của phụ huynh nói trên là điều chúng ta thường thấy trong các gia đình Việt và nó bộc lộ sự cách biệt văn hóa giữa hai thế hệ.

Làm phụ huynh ai mà không muốn con ngoan, biết vâng lời cha mẹ! Trong quá khứ, người Mỹ cũng thế. Tuy nhiên, với người Mỹ, quan niệm này thay đổi theo thời gian. Trường Đại Học Michigan (University of Michigan) có một cuộc nghiên cứu với các phụ huynh kéo dài trong bốn thập niên để tìm hiểu các giá trị họ mong muốn nơi con em của họ. Kết quả được công bố trong năm 1995 như sau:

Vào thập niên 1950, đa số các phụ huynh Mỹ mong muốn con em: 1. Vâng lời cha mẹ; 2. Làm việc chăm chỉ; 3. Giúp đỡ người khác; 4. Có tinh thần tự lập. Tuy nhiên, vào thập niên 1960, vâng lời tụt xuống hạng hai; vào thập niên 1970, vâng lời tụt xuống hạng ba; và vào thập niên 1980, vâng lời tụt xuống hạng bốn.

Quan niệm của đa số phụ huynh Mỹ ngày nay cho rằng, con em có tinh thần tự lập quan trọng hơn cả việc vâng lời bố mẹ. Là bố mẹ Việt Nam, chúng ta đã sẵn sàng với quan niệm này chưa?

Được hấp thụ tinh thần dân chủ Tây Phương, con em đòi hỏi sự bình quyền, muốn được đối xử bình đẳng, được tôn trọng như một người lớn. Trong khi chúng ta coi tôn ti trật tự là căn bản của việc xử thế, người ở vai vế cao, tuổi tác cao phải được nể trọng hơn; còn các em thì nói rằng "mọi người đều được bình đẳng trước pháp luật". Nếu phụ huynh vi phạm luật, các em có thể là người đầu tiên gọi 911. Một khi thấy vậy, chúng ta dễ cho rằng các em đã bị Mỹ hóa, mất cội nguồn.

Một người mẹ nói với tôi rằng, bà khuyên cậu con trai đừng đeo bông tai, nó trả lời, "Đây không phải là lỗ tai của mẹ, mẹ biết không?" Bà buồn vì câu nói của con mặc dầu cậu rất hiền lành, chăm chỉ học hành. Nếu người con vẫn chăm ngoan học hành, thì đôi bông tai mà cậu đeo kia có nên là vấn đề để cha mẹ đau khổ không? Tôi nghĩ cậu con khi nổi sùng như vậy, có lẽ là vì đã bị bà mẹ than phiền mỗi ngày.

Để thành công, chúng ta phải hội nhập vào lối sống mới và hành xử như người Mỹ, từ cách ăn nói cho đến các giao tiếp ngoài xã hội. Cha mẹ phải làm việc vất vả để mưu sinh, nhưng mà con em thì sao? Cuộc sống của chúng ta nói chung đều rất căng, như có người nói, "Thời buổi này, làm cha mẹ đã khó, nhưng làm con cái còn khó khăn hơn". Tôi nghĩ họ không nói ngoa, bởi vì con em ngày nay phải đối phó với rất nhiều áp lực từ trong gia đình, ở

học đường cho đến ngoài xã hội. Các vấn nạn như xì ke ma túy, lôi kéo tình dục chưa bao giờ lan tràn rộng rãi như bây giờ.

Tôi được nghe các em than phiền chúng bị cha mẹ kèm chế bằng cách kiểm duyệt sách vở, lục lọi buồng ngủ, đọc email, webpage của chúng mà không báo trước. Chúng nói cha mẹ bảo thủ, tiết kiệm lời khen, cứng rắn, không lắng nghe, chỉ ra lệnh, la hét và đe dọa mà thôi. Nhiều khi tôi thấy chính mình cũng nằm trong số phụ huynh đó.

Ngược lại, phần phụ huynh, họ cũng không ngớt than phiền về con em của mình. Họ phàn nàn con em tự do thái quá, thích party hội hè, ham bạn bè hơn là sinh hoạt với người thân trong nhà, điện thoại lâu giờ, tiêu xài kiểu Mỹ, không tôn trọng quyền cha mẹ. Nhiều người đổ lỗi các vấn nạn xảy ra cho thanh thiếu niên là vì xã hội dung túng trẻ em, hạn chế quyền cha mẹ.

Cũng vì xung khắc nhau nên người cha không nói chuyện với con, đúng như câu nói của một văn hào, "Bạn hãy nhìn hai người đàn ông đang đi ở đằng kia, họ không nói với nhau một lời nào. Bạn đừng suy nghĩ đâu xa xôi, họ chính là hai cha con". Và nếu chúng ta nhìn người phụ nữ đang la hét một đứa nhỏ nơi công cộng, tôi nghĩ chúng ta cũng có thể nói mà không sợ sai, "Đó chính là hai mẹ con".

Làm sao để được an tâm?

Khi thảo luận với các phụ huynh, tôi thấy ai ai cũng muốn dung hoà lẽ lỗi giáo huấn vì họ nhận thức rằng truyền thống giáo huấn của xã hội Việt Nam không còn thích hợp cho hoàn cảnh mới. Ước mơ sâu xa của họ là con cái nên người, được hạnh phúc, và đồng thời duy trì các giá trị và truyền thống của tổ tiên như lòng hiếu thảo, mối tương quan tình cảm con người Việt Nam.

Một người mẹ tâm sự với tôi rằng bà rất nóng nảy và gần như không thể nói chuyện ngọt ngào với con. Tôi chia sẻ với bà câu chuyện một người cha tập cách lấy giờ timeouts (tạm nghỉ) mà từ một con người nóng tính nay trở nên điềm tĩnh và mối quan hệ với con và người vợ cũ trở nên tốt đẹp hơn. Những khi có chuyện bất bình, trước đây anh thường phản ứng cấp thời, nhưng bây giờ anh tìm cách tránh khỏi hiện trường và suy nghĩ vì sao người ta có hành vi như vậy. Anh tập cách phát biểu với lòng tôn trọng, và khi đặt mình vào vị thế của người khác, anh hiểu người hơn và cách ứng xử của anh cũng phù hợp hơn.

Trong thực tế tôi thấy hầu như mọi người đều có khả năng đối phó các khó khăn trong việc dạy con nếu họ biết để cho tâm trí của mình bình tĩnh và giải quyết bằng tình lý thông thường (common sense). Phụ huynh cũng như con em đều có các ưu điểm mà nếu được nhận ra và trân trọng, chúng ta không những tránh được âu lo mà lạc quan vui vẻ với con.

Lời tâm niệm sau đây có thể giúp cho chúng ta tìm được an tâm trong việc dạy con: "Trời ban cho tôi sự bình thản để chấp nhận những điều tôi không thể thay đổi, sự can đảm để thay đổi những điều tôi có thể thay đổi, và sự khôn ngoan để biết phân biệt giữa hai điều đó".-

Tác giả: *Trần Hiếu*